

Любоў да бацькаўшчыны, роднай мовы прыходзіць праз веданне гісторыі і культуры роднага краю. Каб выхаваць у нашчадкаў пашану да традыцый свайго народа, трэба зазірнуць у мінулае, уяўіць, як жылі нашы дзяды і прадзеды, пазнаёміцца з побытам таго часу.

Асновай адраджэння нацыянальнай спадчыны з'яўляецца краязнаўства, у развіцці і вывучэнні якога важная роля сёння належыць бібліятэцы. Бібліятэчнае краязнаўства накіравана на захаванне нацыянальных, этнічных, экалагічных, моўных традыцый краю, на выхаванне павагі да гісторыі, свят і абраадаў, што прыжыліся на тэрыторыі роднага краю, адраджэнне мясцовай культуры.

Ужо на працягу 25 гадоў на базе аддзела абслугоўвання і інфармацыі Пінскай цэнтральнай гарадской бібліятэкі працуе сектар краязнаўства, які таксама імкнецца да таго, каб назапасіць як мага больш інфармацыі аб сваім родным краі, а затым забяспечыць ёю карыстальнікаў.

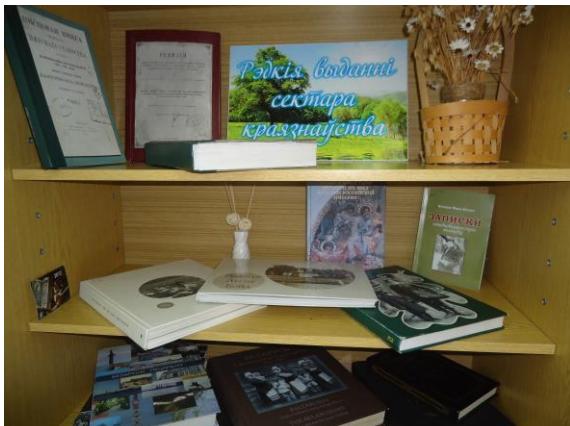
Асновай краязнаўчай дзеянасці бібліятэкі з'яўляецца фонд, які прадстаўляе сабой сукупнасць краязнаўчых дакументаў. Ім карыстаюцца для задавальнення краязнаўчых запытаў чытачоў, для правядзення бібліографічнага інфармавання па краязнаўству, у дапамогу правядзення мерапрыемстваў і г.д.

Краязнаўчы фонд нашай бібліятэкі прадстаўлены рэдкімі выданнямі, кнігамі, брашурамі, краязнаўчымі папкамі, картамі, рукапіснымі матэрыяламі, сучаснымі каляровымі і чорна-белымі фотаальбомамі і складае на сённяшні момант больш за 2100 экзэмпляраў. Фонд кніжных выданняў дапаўняе перыёдыка: мясцовыя газеты “Пінскі веснік”, “Полесская правда” і рэспубліканская “Краязнаўчая газета”. Асаблівую гордасць сектара прадстаўляюць рэдкія матэрыялы аб Пінску, Пінскім раёне і Палесці: А.Грушэўскі

“Пинские акты” (15-16ст.),
“Пинское Полесье” (14-16ст.),
этнографічны сборнік
“Пінчукі” пад рэдакцыяй
Д.Булгакоўска

га (1890г.), “Беларусы ў фотаздымках Ісака Сербава”(1911-1912гг.) і інш. У асноўным гэта ксеракопіі.

У фондах ёсць кнігі з аўтографамі, якія падарылі самі аўтары. У 2011 годзе было вырашана вылучыць такія кнігі ў асобны фонд, на падставе

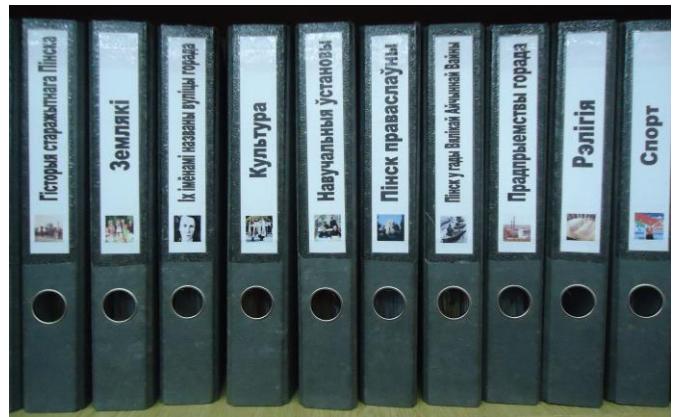

якога быў
створаны
бібліографічны
спіс гэтых
дакументаў “З
любоюю ад
аўтараў”. Сярод іх
можна знайсці
кнігі
фалькларыстаў,
гісторыкаў, краязнаўцаў, а таксама зборнікі вершаў
мясцовых паэтаў. Кожны год гэты спіс папаўняецца.

Акрамя кніг, перыядычных выданняў, вялікая
увага адводзіцца вядзенню тэматычных папак,
колькасць
якіх

складае
больш за
20.

Тэматыка
іх самая
разнастай-
ная. Сярод
іх можна

называць такія, як “Гісторыя Пінска”, “Іх імёнамі
названы вуліцы горада”, “Культура”, “Пінск
літаратурны”, “Землякі” і інш. Матэрыял у гэтых
папках штогод папаўняецца і назапашваецца.

Кожная бібліятэка імкненца да таго, каб назапасіць як мага больш інфармацыі аб сваім родным краі, а затым забяспечыць ёю карыстальнікаў. З гэтай мэтай наша бібліятэка ажыццяўляе краязнаўчую бібліографічную дзейнасць, якая ўключае арганізацыю і вядзенне краязнаўчага даведачна-бібліографічнага апарату, падрыхтоўку краязнаўчых бібліографічных дапаможнікаў, краязнаўчае бібліографічнае абслугоўванне.

Вялікая ўвага надаецца даведачна-бібліографічнаму апарату па краязнаўству. У інфармацыйна-бібліографічным сектары вядзеца БД “Краязнаўства”, якая ўключае больш за 8000 запісаў. Уключаныя ў БД артыкулы магчыма адшукаць і на сайце Пінскай цэнтральнай бібліятэкі (<http://pinsklib.by/>) ў раздзеле “Электронны каталог” па шэррагу прымет: аўтару, назве, тэме, прымеце персаналіі, па ключавому слову. Краязнаўчая картатэка адлюстроўвае ў розных аспектах краязнаўчы фонд і матэрыялы з перыядычнага друку.

Інфармацыйна-
бібліографічным
сектарам для
сектара
краязнаўства

выдаюцца краязнаўчыя шорт-лісты да значных падзей у гісторыі нашага горада, а таксама да юбілейных дат вядомых ураджэнцаў Пінска і мясцовых пісьменнікаў. Штомесячна з 2015 года выдаецца інфармацыйны бюлетэнь "Пінск на старонках друку". Крыніцай для падбору матэрыяла для дадзенага бюлетэня з'яўляецца краязнаўчы змест дакументаў.

Сектар краязнаўства таксама займаецца выданнем інфармацыйных матэрыялаў. Адной з традыцыйных форм работы з'яўляецца складанне краязнаўчага календара знамянальных і памятных дат, дзе адлюстроўваюцца юбілейныя даты па гісторыі нашага краю, юбілеі выдатных землякоў, прадпрыемстваў, гаспадарак і ўстаноў.

Традыцыйна актыўным напрамкам краязнаўчай работы бібліятэк з'яўляецца масавая работа. Мерапрыемствы, якія праводзяцца ў сектары краязнаўства, розныя па сваёй форме і зместу: мінулае і сучаснае, захаванне і адраджэнне гістарычнай і культурнай спадчыны – усё гэта тэмы шматлікіх бібліятэчных мерапрыемстваў.

У мінулым годзе споўнілася 210 гадоў з дня

нараджэнн
я нашага
знакомітаг
а земляка,
мастака,
кампазітар
а,
музыканта
і педагога

Напалеона Орды. Менавіта гэтай даце і быў прымеркаваны ўрок краязнаўства “Мастер архітэктурнага пейзажа”. Падчас сустрэчы да ўвагі прысутных былі прапанаваны відэасюжэты пра Напалеона Орду, альбомы з малюнкамі мастака і нават музыка, якую напісаў сам кампазітар. Госцем

мерапрыемства быў мясцовы краязнаўца, карэспандэнт газеты “Пінскі веснік” В.Л. Ільянкоў. Вячаслаў Леанідавіч падзяліўся рэдкімі звесткамі, фотаздымкамі і іншымі матэрыяламі з асабістага архіву. Школьнікам быў прапанаваны яго аповед

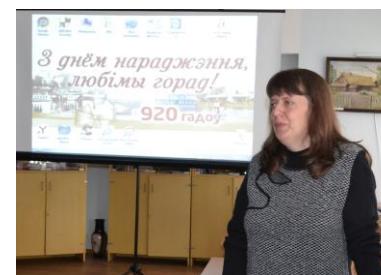
пра гравюры, прысвечаныя Пінску, радаслоўную

сям'і Орда, нашчадкаў нашага славутага земляка, якія і ў наш час наведваюць Пінск. Не застаўся без увагі і той факт, што ў нашым горадзе нейкі час у палацы Бутрымовіча жыў Напалеон Орда, унук Матэуша Бутрымовіча.

Кожны год сектар краязнаўства разам з жыхарамі і гасцямі адзначае дзень горада Пінска. Не засталася без увагі гэтая падзея і ў мінульым годзе.

Так, да 920-годдзя з дня заснавання горада Пінска ў сектары прайшоў урок краязнаўства “Есть

город Пінск...” Падчас мерапрыемства юных наведвальнікаў бібліятэкі пазнаёмілі з гісторыяй роднага горада. Вялікую цікавасць выклікаў відэафільм, а таксама электронная презентацыя “Стары горад”. Да ўвагі дзяцей таксама была прapanавана кнiжная экспазіцыя “С днём рождения, любимый город!”

Каб данесці да кожнага чытача самабытнасць і непаўторнасць роднай мовы і літаратуры, паказаць іх прыгажосць, бібліятэкар сектара краязнаўства праводзіць разнастайныя мерапрыемствы.

Сярод іх – літаратурная гадзіна-знаёмства “Паэтычна Піншчына”, якая прыйшла ў рамках абласнога месячніка папулярызацыі нацыянальнай мастацкай літаратуры “Маіх радкоў няма без Беларусі”.

Падчас мерапрыемства навучэнцы горада

пазнаёмліся з мясцовымі паэтэсамі:
членам Саюза пісьменнікаў Рэспублікі Беларусь Жанай Завацкай і

пачынаючай паэтэсай Зінаідай Савіла. Пісьменніцы чыталі свае вершы, расказвалі аб сваёй творчасці, адказвалі на пытанні слухачоў. Падчас сустрэчы гучалі песні, напісаныя на слова аўтараў.

У мінулым годзе адбылося некалькі сустрэч не толькі з мясцовымі паэтамі, але і бардамі. З удзелам сектара

краязнаўства адбыўся канцэрт аўтара-выкананцы Ташчыны Волкавай “Осенние встречи”. Для многіх жыхароў нашага горада яе імя стала вядома дзякуючы выкананню песень. Падчас канцэрта гучалі музычныя творы, напісаныя вядомымі бардамі, а таксама асабістыя творы аўтара, прысвечаныя Радзіме, роднаму гораду, матулі... Ташчына Юр'ёна распавядала аб сваёй творчасці, з задавальненнем адказала на пытанні слухачоў. Кожны, хто прыйшоў, быў удзячны Ташчыне Волкавай за падораную душэўную цеплыню і выдатную сустрэчу з аўтарскай песняй.

З мэтай папулярызацыі знакамітых мясцін роднага краю, знаёмства з гістарычнымі помнікамі сектарам краязнаўства неаднаразова

былі арганізаваны краязнаўчыя маршруты. Так, удзельнікі клуба “Благавест” сумесна з наведвальнікамі Уваскрэснай школы для дарослых здзейнілі паездку па

святых месцах Баранавіцкага раёна. Яны пабывалі ў некалькіх праваслаўных храмах, пагутарылі са святарамі, наведалі цудадзейную крыніцу “Кипяток”.

Падчас праваслаўна-краязнаўчага ўрока “Святыні роднага краю” дзеці са школ і гімназій горада даведаліся шмат цікавага аб храмах нашага горада, праваслаўных святых і цудатворных іконах нашага краю.

З'явай у культурным і духоўным жыцці горада сталі Трэція краязнаўча-праваслаўная чытанні “Кистокам своим

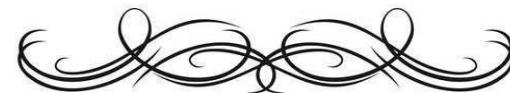

возвращаемся”, праведзеная на базе духоўна-асветніцкага цэнтра “Вытокі” і сектара краязнаўства цэнтральнай гарадской бібліятэкі. На

чытаннях прысутнічалі святары Сарненска-Палескай (Украіна) і Пінскай епархій, краязнаўцы Піншчыны і Лунінеччыны, студэнты і школьнікі навучальных устаноў горада. Тэмы выступленняў, якія асвячаліся на чытаннях, былі прысвечаны жыццям святароў і гісторыі храмаў палескага краю.

Такія мерапрыемствы, накіраваныя на ўзраджэнне і захаванасць гістарычнай і культурнай спадчыны краю, дапамагаюць змяніць адносіны да духоўна-краязнаўчай літаратуры і ўбачыць яе ролю як выхавальніка патрыятызму, талерантнасці, духоўна-маральных якасцей.

Сектар краязнаўства на працягу доўгага часу падтрымлівае цесныя сувязі з навучальными ўстановамі горада, мясцовым телебачаннем, рэдакцыяй мясцовых газеты. Дзейнасць цэнтра адлюстроўваецца і на сайце Пінскай цэнтральнай бібліятэкі(<http://pinsklib.by/>) ў раздзеле “Краеведение”. Тут можна знайсці інфармацыю аб новых паступленнях краязнаўчай літаратуры, аб мерапрыемствах, якія прыйшлі ў сектары, матэрыялы аб нашых знакамітых земляках і інш.

Краеведение

Сектор краеведения был создан в 1993 году и является уникальным подразделением библиотеки. В секторе собрана литература по различным направлениям социально-политической, экономической и культурной жизни города, а также о наших известных земляках, чьи жизни связана с Пинщиной. Основу фонда составляют материалы по истории Пинска и Пинщины. Фонд сектора – более 1500 изданий на русском, белорусском и польском языках. Это книги, фотоальбомы, брошюры, карты, схемы, фотографии. Ценностю фонда являются редкие издания, такие, как «Пінчукі» Д.Булгаковского, «Палескі архіў» В.Вярэніча, «Палессе фотадымкі з двадцатых і трыццатых гадоў» и др. Отдельно собраны издания с автографами авторов. Из периодических изданий для читателей представлены местные газеты «Пінскі веснік» и «Полесская правда» и республиканская «Краязнаучная газета». Большим спросом пользуются краеведческие папки-досье по различным темам – «Гісторыя Пінска», «Іх імёнамі названы вуліцы горада», «Архітэктура», «Пінск у гады Вілкай Айчыннай вайны» и др. В секторе краеведения регулярно проводятся массовые мероприятия – выдо-

Нельга не адзначыць сувязь і з такім цікавым чалавекам, як карэспандэнтам газеты “Пінскі веснік”, краязнаўцам і сцэнарыстам Вячаславам Ільянковым. Ужо шмат гадоў звязвае яго цеснае сяброўства з бібліятэкай. Вячаслаў Леанідавіч аказвае дапамогу ў пошуку краязнаўчага матэрыялу, цікавых гістарычных фактаў, прымае ўдзел у бібліятэчных мерапрыемствах.

Сектар краязнаўства ў сваёй работе выкарыстоўвае розныя формы і метады нагляднай, вуснай і пісьмовай папулярызацыі краязнаўчай літаратуры. Сярод наглядных форм работы самай распаўсюджанай з’яўляецца кніжная выставка, якая

дапаўняе кожнае мерапрыемства і дапамагае больш поўна раскрыць фонд.

У сектары краязнаўства былі выкарыстаны розныя віды выстаў, такія, як выставы-прапановы, выставы-прагляды, выставы-персаналіі, выставы-напаміны, к юбілейным і памятным датам, тэматычныя выставы.

З мэтай нагляднай папулярызацыі кніжных навінак была аформлена выставка-прапанова “Навінкі краязнаўчай літаратуры”. Сярод іх можна было знайсці кнігі, прысвечаныя аднаму з самых старажытных гарадоў Беларусі – Тураву, кнігі аб засяленні старажытнымі славянамі тэрыторыі Беларусі, аповеды аб гарадах і іх гісторыі, аб славутасцях і вядомых мясцінах, і шмат других цікавых выданняў, прысвечаных роднаму краю.

Новыя паступленні краязнаўчай літаратуры таксама прадстаўлены ў выглядзе электроннай презентацыі на сایце Пінскай цэнтральнай бібліятэкі.

Да 920-годдзя горада Пінска была падрыхтавана разгорнутая кніжная выставка-прагляд “Гісторыя Пінска: ад старажытнасці да сучаснасці”. На ёй размешчаны матэрыялы аб Пінску, пачынаючы з першага летапіснага ўзгадвання ў “Повести временных лет”, матэрыялы аб Грундавальскую бітве, аб

атрыманні Пінскам Магдэбурскага права і герба, аб узвядзенні ў горадзе значных пабудоў. Адлюстраваны на выставе і матэрыялы аб Пінску падчас Першай і Другой сусветных войн, цяжкі пасляваенны перыяд, Пінск сучасны. Асобна выдзелены раздзел “Яскравая палітра землякоў”, прысвечаны мясцовым краязнаўцам, эколагам, фатографам, пісьменнікам і паэтам. На выставе шырока прадстаўлены кнігі, фотаальбомы, шортлісты, фотаздымкі, а таксама экспанаты з асабістай калекцыі краязнаўца Вячаслава Ільянкова.

Да 210-годдзя з дня нараджэння Напалеона Орды была арганізавана кніжная выставка-персаналія “Напалеон, которым гордится Беларусь”. На

выставе былі прадстаўлены манаграфіі пра знакамітага піяніста і кампазітара, кнігі і альбомы з ордаўскімі выявамі беларускіх гістарычных аб'ектаў і пейзажаў.

Афармляюцца выставы і да юбілейных дат мясцовых паэтаў. Так, да 75-годдзя мясцовага паэта Мікалая Лаўровіча была арганізавана кніжная выставка “Ісповедь души и сердца”, на якой былі прадстаўлены зборнікі аўтара, выдадзеныя ў розныя гады, крытычны матэрыял па яго творчасці, а таксама шорт-ліст, падрыхтаваны інфармацыйна-бібліографічным сектарам.

З мэтай папулярызацыі беларускага слова, беларускай кнігі была падрыхтавана выставка-прапанова “Чытайце беларускае!”, на якой былі прадстаўлены навінкі мастацкай літаратуры як вядомых беларускіх класікаў, так і мясцовых паэтаў: кнігі паэзіі, прозы, кнігі пра Беларусь, краязнаўчыя нататкі.

Краязнаўчы напрамак работы цесна пераплітаецца з патрыятычным. Так, да Дня вызвалення горада Пінска ад нямецка-фашистыкіх захопнікаў была аформлена кніжная выставка-напамін “У ліпені 1944-га...”. На выставе шырока экспанаваліся матэрыялы аб Вялікай Айчыннай вайне на тэрыторыі Беларусі, а таксама нашага краю: зборнік лістоў з фронту ўдзельнікаў ВАВ 1941-1945 гадоў, біяграфічныя звесткі героя

Савецкага Саюза генерал-маёра В.З. Каржа, матэрыялы аб ваенных гадах у Пінску, аб Пінскай ваенай флатылі ў дакументах і ўспамінах і многае іншае.

Па-сапраўднаму зразумець гісторыю сваёй бацькаўшчыны, даведацца пра яе мінулае і сённяшняе, выхаваць павагу і любоў да народных традыцый, захаваць спадчыну – вось асноўныя задачы, над якімі працуе сектар краязнаўства. Работа ў гэтым напрамку працягваецца і далей. Працягваецца пошук новых формаў і метадаў працы ў арганізацыі абслугоўвання чытачоў. Усёй сваёй дзейнасцю сектар краязнаўства імкнецца падтрымліваць і развіваць у іх цікавасць да лёсу сваёй бацькаўшчыны, яе людзей, да сучаснасці і адказнасці за будучае. На гэтым праца сектара не спыняецца, яна працягвае сваю дзейнасць, развіваецца і далей будзе рада расчыніць гасцінна дзвёры для пастаянных будучых чытачоў.

